

წითელს, ყბაყურას და წითურას

რა არის თუ წითელს, ყბაყურას და წითურას?

წითელს, ყბაყურას და წითურას არის ძლიერ გადამდები ინფექციური დაავადებები, გამოწვეული ვირუსებით.

როგორ ავადდებიან ადამიანები წითელს, ყბაყურას და წითურას?

წითელს, ყბაყურას და წითურას ვრცელდება ინფიცირებული ადამიანთან მჭიდრო კონტაქტით.

რა სიმპტომები ახასიათებს წითელს, ყბაყურას და წითურას?

წითელს იწვევს სიცხეს, ხველს, თვალბის გაწითლებას და ტკივილს და გამონაყარს.

ყბაყურას იწვევს კისრის ჯირკვლების შეშუპებას და სიცხეს.

წითელს იწვევს გამონაყარს, სიცხეს და ჯირკვლების შეშუპებას. თუ ორს ულქაღს ორს ულობის ადრეულ პერიოდში გადაედება წითურას, ამან შეიძლება გამოიწვიოს სერიოზული თანდაყოლილი დეფექტები ბავშვში.

თუ 1000 ადამიანი დაავადდება **წითელს**

- 1 ან 2 მოკვდება
- 50-ს დაემართება ყურის ინფექცია
- 40-ს დაემართება ფილტვების ანთება ან ბრონქიტი
- 5-ს ექნება კრუნჩხვები
- 160-ს დაემართება დიარეა
- 1-ს განუვითარდება ენცეფალიტი (თავის ტვინის შეშუპება). ყოველ 10 ბავშვზე, რომელსაც განუვითარდება ენცეფალიტი - 1 მოკვდება და 4-მდე ბავშვს ექნება ტვინის დაზიანება.

ორ წლამდე ასაკის 8000 ბავშვიდან 1 ავადდება **SSPE**-ით (ტვინის დეგენერაცია), რომელიც შეიძლება მოხდეს წითელს და მრავალწლოვან წიფლს შემდეგ და ყოველთვის ფატალურია.

6000-დან 1-ს ექნება სისხლის შედედების პრობლემა.

თუ 1000 ადამიანს დაემართება **ყბაყურას**:

- 50-ს განუვითარდება ვირუსული მენინგიტი

HSE-ის ეროვნული იმუნიზაციის სამსახურმა

- 1-ს განუვითარდება ენცეფალოტი (თავის ტვინის შეშუპება).
- 400 მამაკაცს, ვისაც დაემართება ყბაყურა, ექნება შეშუპებული სათესლე ჯირკვლები
- 300-ს ექნება სიცხე, თავის ტვინი და შეშუპებული სანერწყვე ჯირკვლები ყბის ქვეშ და

20000-დან 1 და ყრუვდება .

ყბაყურამ ასევე იშვიათად შეიძლება გამოიწვიოს უნაყოფობა მამაკაცებში .

იმ ადამიანებში, ვისაც დაემართება **წითურა** :

- დაახლოებით 2-დან 1-ს ექნება გამონაყარი და მტკივნეული ჯირკვლების შეშუპება ; და წითელს მქონე ქალების ნახევარზე მეტს აღენიშნება მტკივნეული სახსრები .
- 3000-დან 1-ს აღენიშნება თრომბოციტოპენია (კანზე სისხლჩაქცევები ან სისხლდენა);
- 6000-დან 1-ს განუვითარდება ენცეფალოტი (თავის ტვინის შეშუპება);
- თუ **ორსული ქალი** დაავადდება წითურათი ორსულობის ადრეულ ეტაპზე , **10-დან 9 ჩვილს** ექნება **სერიოზული** თანდაყოლილი დეფექტი, როგორც არის სიყრუე, სიბრმავე, ტვინის დაზიანება ან გულს მანკები .

ვინ უნდა მიიღოს ვაქცინა?

MMR ვაქცინა იცავს თქვენს შვილს წითელს, წითურას და ყბაყურასგან. ეს არის ცოცხალი ვაქცინა, რაც ნიშნავს, რომ შეიცავს წითელს, ყბაყურას და წითურას ვირუსების დასუსტებულ ფორმებს .

როდესაც წითელს ვაქცინა დანერგეს ირლანდიაში 1985 წელს, წითელს შემთხვევების რაოდენობა შემცირდა იმ წლის 10000-დან 201 შემთხვევამდე 1987 წელს. წითელს ძალზე ინფექციურია და წითელს შემთხვევებისა და წითელს გართულებების რიცხვის წრაფად გაიზარდა, თუბავშვებს არ მიეცათ MMR ვაქცინა .

MMR ვაქცინა რეკომენდებულია ჩვილებისთვის 12 თვის ასაკში .

ბავშვებმა მეორე დოზა უნდა მიიღონ 4-5 წლის ასაკში. ამას ჩვეულებრივ სკოლაში აძლევენ HSE-ს სკოლის იმუნიზაციის გუნდები, მაგრამ ზოგიერთ რაიონში მას აკეთებს ბავშვის ოჯახის ექიმი .

HSE-ის ეროვნული იმუნიზაციის სამსახურმა

საუკეთესო დაცვისთვის საჭიროა MMR ვაქცინის ორი დოზა .

ზოგიერთმა ბავშვმა შესაძლოა გამოტოვა MMR ვაქცინის ორი დოზა და ამან გამოიწვია ყბაყურას და წითელს ბოლოდროინდელი ეპიდემიები .

უფრო დიდი ასაკის ბავშვებს და მოზარდებს, რომლებმაც არ შეასრულეს (ან არ არიან დარწმუნებულნი, რომ შეასრულეს) მათი ორი დოზის MMR ვაქცინაციის განრიგი, უნდა ჩაუტარდეთ ვაქცინაცია რაც შეიძლება მალე .

შეუძლიათ თუ არა უფრო დიდ ბავშვებსა და ზრდასრულებს MMR ვაქცინის მიღება?

MMR ვაქცინის მიღება არ არის დაგვიანებულ და რეკომენდირებულია, რომ უფრო დიდი ბავშვებმა და მოზარდებმა, რომლებსაც არ მიუღიათ MMR ვაქცინის ორი დოზა (ან არ არიან დარწმუნებულნი, მიიღეს თუ არა), ჩაიტარონ ვაქცინაცია რაც შეიძლება მალე .

ვინ არ უნდა მიიღოს MMR ვაქცინა?

MMR ვაქცინა უსაფრთხოა ადამიანთა უმეტესობისთვის .

თუმცა, თქვენ ან თქვენმა შვილმა არ უნდა მიიღოთ ვაქცინა, თუ მას ჰქონდა მძიმე ალერგიული რეაქცია (ანაფილქსია) წინა MMR ვაქცინაზე ან ვაქცინის რომელიმე ნაწილზე (ყელსტინის ჩათვლით - მხოლოდ MMRVaxPro MMR ვაქცინაზე) ან მძიმე ალერგიული რეაქცია ანტიბიოტიკზე სახელსდნეომიცინი .

MMR ვაქცინა არ უნდა მიეცეს ორსულებს .

თქვენ უნდა გადადოთ MMR ვაქცინის მიღება, თუკი თქვენი შვილი:

- ავადა სიცხით
- გაიკეთა ჩუტყვა ვილს ვაქცინა გასული ოთხი კვირის განმავლობაში .
- არის სტეროიდების მაღალი დოზებზე, ან აქვს რაიმე სახის მკურნალობა ქიმიოანსხივური თერაპიით
- აქვს რაიმე სნეულება ან ავადა, რაც შეგავლენას ახდენს იმუნურ სისტემაზე .
- ბოლო პერიოდში ჰქონდა სისხლის ან სისხლის პროდუქტების გადასხმა

თუ თქვენი შვილი გადის რომელიმე შემთხამოთვლილ მკურნალობას, უნდა განიხილოთ ვაქცინაცია თქვენი ბავშვის ექიმთან .

HSE-ის ეროვნული იმუნიზაციის სამსახურმა

თუ ადამიანის იმუნურ სისტემაზე მძიმე დიმოქმედა ავადმყოფობამ ან მკურნალობამ, მას არ შეუძლია MMR ვაქცინის მიღება.

თუ რაიმე შეშფოთება გაქვთ, ესაუბრეთ თქვენს ოჯახის ექიმს ან საზოგადოებრივი ჯანდაცვის მედდას.

უნდა მიიღოს თუ არა ჩემმა ბავშვმა MMR ვაქცინა, თუ მას აქვს ალერგია კვერცხზე?

დიახ - MMR ვაქცინა შეიძლება მიეცეს კვერცხზე მძიმე ალერგიის მქონე ბავშვებს. მძიმე ალერგია MMR ვაქცინაზე ძალზე იშვიათია კვერცხზე სერიოზული ალერგიის მქონე ბავშვებშიც კი. არარის აუცილებელი MMR ვაქცინაზე უარის თქმა, თუ თქვენს შვილს არ მოსწონს კვერცხები ან აქვს დიარეა ან კუჭის ტკივილი კვერცხის ჭამის შემდეგ და ამ შემთხვევაში თქვენ არ გჭირდება თრაიმე განსაკუთრებულ სიფრთხილს ზომების მიღება. თუ თქვენ გაქვთ რაიმე ეჭვი, გაესაუბრეთ ექიმს ან მედდას, რომელც აკეთებს MMR ვაქცინას.

არის თუ არა რაიმე კავშირი MMR ვაქცინასა და აუტიზმს ან ნაწლავის დაავადებას შორის?

ჩვენ ვიცი, რომ ვაქცინები არ იწვევს აუტიზმს, დიაბეტს, გაფანტულს კლეროზს, ალერგიას, ასთმას ან ყურადღების დეფიციტის დარღვევას (ჰიპერაქტიურობა). თუმცა, როდესაც რამე ხდება ვაქცინების გაცემის დროს, შეიძლება ვიფიქროთ, რომ არსებობს კავშირი ამ ორ რამეს შორის. მაგალითად, აუტიზმის ნიშნები ჩვეულებრივ შესამჩნევი ხდება დაახლოებითი მასაკში, როდესაც ბავშვებს უკეთებენ MMR ვაქცინას, მაგრამ ერთი არ იწვევს მეორეს. ბავშვების უმეტესობა იმუნიზებულია, ამიტომ ბავშვებს იმგვარი მდგომარეობებით, როგორცაა აუტიზმი, ასთმა ან ყურადღების დეფიციტი, და ბავშვებს ამ მდგომარეობების გარეშე, იგივე ვაქცინები აქვთ მიღებული.

ბოლო 30 წლის განმავლობაში 90-ზე მეტ ქვეყანაში MMR ვაქცინის 500 მილიონზე მეტი დოზა იქნა გაკეთებული. ექსპერტები მსოფლიოში, მათ შორის [ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციიდან](#), თანხმდებიან, რომ არ არსებობს კავშირი MMR ვაქცინასა და აუტიზმს ან ნაწლავის ანთებით დაავადებას შორის.

კვლევებმა იმის დასადგენად, აქვთ თუ არა იმუნიზებული ბავშვებს ეს მდგომარეობები უფრო მეტად, აჩვენა, რომ არ არსებობს კავშირი ამ მდგომარეობებსა და ვაქცინებს შორის. MMR ვაქცინის დიდი კვლევა, რომელშიც ათასობით ბავშვი მონაწილეობდა, ჩატარდა დიდბრიტანეთში, აშშ-ში, შვედეთსა და ფინეთში. ამ კვლევამ აჩვენა, რომ არავითარი კავშირი MMR

HSE-ის ეროვნული იმუნიზაციის სამსახურმა

ვაქცინასა და აუტიზმს შორის არ არის კვლევამ შეისწავლა და ნიაში დაბადებულ ყველა ბავშვის ვაქცინაციის ჩანაწერები 1991 წლდან 1998 წლამდე (ნახევარ მილიონზე მეტი ბავშვი). ამ დროის განმავლობაში, და ნიაში დაბადებულ ბავშვების 82%-მა მიიღო MMR ვაქცინა. მკვლევარებმა დაადგინეს, რომ აუტიზმის რისკი ერთნაირი იყო იმუნიზებულ ბავშვებში და ბავშვებში, რომლებსაც არ ჰქონდათ ვაქცინაცია.

გენერალურმა სამედიცინო საბჭომ დიდბრიტანეთში 2010 წლის მაისში გადაწყვიტა, რომ დოქტორი ენდრიუ უეიკფილდი უნდა ამოეღოთ სამედიცინო რეესტრიდან მას შემდეგ, რაც ის დამნაშავედს ცნეს სერიოზული პროფესიული გადაცდომისა და არაეთიკური საქციელის გამო მის მიერ ბავშვებზე ჩატარებულ კვლევასთან დაკავშირებით. დოქტორმა უეიკფილდმა გამოიყენა ამ კვლევის შედეგები, რათა არასწორად წარმოედგინა კავშირი MMR ვაქცინასა და აუტიზმს შორის.

რამდენიმე პროფესიულმა ორგანიზაციამ, რომელთა მიზანია აუტიზმის განკურნების ძიება, გამოაქვეყნა განცხადებები აუტიზმთან და ვაქცინასთან დაკავშირებით.

Autism Speaks (2015), აუტიზმის მეცნიერებისა და ადვოკატირების მსოფლიოში წამყვანმა ორგანიზაციამ განაცხადა,

„ბოლო ორი ათწლეულის განმავლობაში ფართომასშტაბიანი კვლევები სვამდნენ კითხვას, არის თუ არა რაიმე კავშირი ბავშვთა ვაქცინაციასა და აუტიზმს შორის. ამ კვლევის შედეგები ნათელია: ვაქცინები არ იწვევს აუტიზმს. ჩვენ მოვუწოდებთ, რომ ყველა ბავშვს ჩაუტარდეს სრული აცრა“.

რას უნდა ველოდოთ MMR ვაქცინის მიღების შემდეგ?

ვაქცინის მიღების შემდეგ თქვენს შვილს შეიძლება ჰქონდეს დისკომფორტი, სიწითლე ან შეშუპება იმ ადგილს გარშემო, სადაც ინექცია გაუკეთეს. ის შეიძლება იყოს გაღიზიანებული და ჰქონდეს სიცხე.

თუ ეს მოხდება, შეგიძლიათ მისცეთ მას ბავშვის პარაცეტამოლი ან იბუპროფენი. ასევე უნდა მისცეთ მას დიდი ოდენობით სითხე. დარწმუნდით, რომ თქვენს შვილს არ სცხელა და რომ განსაცმელი არ ეხახუნება ნანემსარადგის.

ბავშვებში, როგორც წესი, ეს უმნიშვნელო გვერდითი ეფექტები ალგდება ერთი ან ორი დღის განმავლობაში

იმ ადამიანთა შორის, რომლებიც იმუნიზებულნი არიან:

- 10-დან 1-ს ექნება დისკომფორტი, სიწითლე ან შეშუპება ინექციის ადგილზე, ან ექნება სიცხე

HSE-ის ეროვნული იმუნიზაციის სამსახურმა

- 20-დან 1-ს ექნება გამონაყარი 6-12 დღის შემდეგ (ეს არ არის გადამდები)
- 20-დან 1-ს აღენიშნება ჯირკვლების შეშუპება, კისრის გაშეშება ან სახსრების ტკივილი
- 100-დან 1-ს შეიძლება განუვითარდეს სანერწყვე ჯირკვლების შეშუპება ვაქცინაციიდან მე სამე კვირაში (ეს არ არის გადამდები)
-
- 1000-დან 1-ს ექნება კრუნჩხვა
- 22000-დან 1-ს ექნება სისხლის შედედების დროებითი პრობლემა / სისხლჩაქცევა ან სისხლდენა
- 10 000 000-დან 1-ს შეიძლება განუვითარდეს ენცეფალიტი (თავის ტვინის ანთება).

სერიოზული გვერდითი მოვლენები ძალიან იშვიათია .

თუ ჩემს შვილს დაემართება მინი წითელს/მინი ყბაყურა, შეუძლია თუ არა მას დაავადების გავრცელება?

არა .

MMR ვაქცინა არ გამოიყოფა, ამიტომ ვაქცინაციის შემდეგ არ არსებობს წითელს ინფექციის გავრცელების რისკი. არ ყოფილ შეტყობინებები ვაქცინირებულ ადამიანების კონტაქტებზე ინფექციის გადაცემის შესახებ.

ძალიან მნიშვნელოვანია, რომ ყველა ბავშვმა მიიღოს MMR ვაქცინა დროულად, რათა დაცული იყოს წითელს, ყბაყურა და წითურას დაავადებისგან.

როგორ მუშაობს MMR ვაქცინა?

ვაქცინა მუშაობს იმუნური სისტემის სტიმულირებით, რათა შეიქმნას დაცვა ამ დაავადებებისგან.

რამდენად ეფექტურია MMR ვაქცინა?

MMR ვაქცინის სრული კურსის სთავაზობს კარგ დაცვას წითელსგან ადამიანთა 99%-ს, წითურასგან - ადამიანთა 99%-ს და ყბაყურასგან - ადამიანთა 88%-ს.

დამატებითი ინფორმაციისთვის

MMR

HSE-ის ეროვნული იმუნიზაციის სამსახურმა

ესაუბრეთ ჯანდაცვის სანდო პროფესიონალს და ეწვიეთ
www.immunisation.ie